

LUND UNIVERSITY

Dendrokronologisk analys av subrecent ek från Funderset myr, Södra Rörum och Fulltofta, Skåne

Edvardsson, Johannes; Linderson, Hans

2023

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Edvardsson, J., & Linderson, H. (2023). *Dendrokronologisk analys av subrecent ek från Funderset myr, Södra Rörum och Fulltofta, Skåne*. (Dendrorapporter i Lund; Vol. 2023:29). Lund University.

Total number of authors:
2

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

19 april 2023

Nationella Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, rapport nr 2023:29
Johannes Edvardsson & Hans Linderson**DENDROKRONOLOGISK ANALYS AV SUBRECENT EK FRÅN
FUNDERSET MYR, SÖDRA RÖRUM OCH FULLTOFTA, SKÅNE****Uppdragsgivare:** Göran Persson <2121persson@telia.com> 0768658414**Område:** Centrala Skåne**Prov nr:** QM292, QM294**Antal prov:** 13 sågskivor och vedfragment, varav 9 analyserats**Dendrokronologiskt objekt:** Ek, naturfynd, sjö/våtmark**Resultat:**

Dendro nr:	Prov Nr	Träd slag	Antal ÅR; 1 radie om inget annat anges	Splint (Sp) Bark (B) Vank. (W)	Datering av yttersta årsring i provet	Datering av innersta årsring i provet	Uppskattning av groddår och dödsår för trädet (± 20 år)
QM292	1	Ek	183; 6	-Sp, -W	(4789 f.Kr.)	(4971 f.Kr.)	(5000 – 4800 f.Kr.)
QM294	3	Ek	78; 3	-Sp, -W	Ej daterad	Ej daterad	Ej daterad

f.Kr. = år före vår tideräkning, antal år före år -1/1. Parentes visar att det är ett möjligt men inte helt säkerställd datering.

Kommentarer till resultaten

Dendrokronologiska analyser har gjorts på 9 prover. Inledningsvis såg det ut att vara prover från tre träd (QM292, 293 och 294), men efter korrelationstester av årsringsserierna från de enskilda proverna så visade det sig mer troligt att det rör sig om två träd, QM292 (sex av de analyserade vedproverna) och QM294 (tre av de analyserade vedproverna). Prov QM294 omfattar endast 78 årsringar och gav ingen statistiskt säker korrelation mot ekkronologier från södra Sverige och Danmark. Korrelationsanalyser med prov QM292, som innehåller 183 årsringar, gav signifikant korrelation mot två tidigare analyserade och daterade ekträd från norra Skåne. Även om korrelationen mellan proverna är signifikant, så kan enskilda trädets tillväxtmönster reflektera störningar som påverkat det enskilda trädet. Vi skulle därför vilja få dateringsförslaget (4789 f.Kr.) verifierat med en oberoende referenskronologi, alternativt en kol-14-datering, innan vi vill släppa dateringsförslaget som en säker datering.

Johannes Edvardsson, forskare,
johannes.edvardsson@geol.lu.seHans Linderson, Laboratorieföreståndare
Hans.Linderson@geol.lu.se

Beskrivning av tabellen ovan

”Dendroidentitetsnummer”, är en unik identitet för varje prov hanterade på laboratoriet.

”Antal år”, årsringar som är analyserade i vissa fall har det inte varit möjligt att mäta årsringsbredden, då har årsringarna räknats, vilket har markerats med ”+n”.

I samma kolumn förekommer någon gång noteringen ”ew” eller ”lw” dessa termer härrör från engelskans early wood (vårved) och late wood (sommarved) och beskriver graden av den yngsta/sista årsringens utveckling. Detta indikerar att virket är avverkat på sommaren.

”splint, vankant, bark” indikerar hur många årsringar som saknas i provet. Förutsatt att provet går att datera och man har vankant eller bark i provet så får man en årsexakt datering (extrema undantag finns). ”nära vankant” uppges när det finns indikationer om detta, till exempel i fältanteckningar eller om en sågskiva följer en naturlig kurvatur i rundvirket. Om vankant (den rundade avslutningen av virket där barken har försvunnit) saknas och splinten syns kan man beräkna fällningsåret med hjälp av splintstatistiken för olika trädslag och förhållanden. Vanligtvis används 17 ± 7 år på ek och en mer varierad bild på tall med en maximal variation på ± 20 år. Saknas splinten (”ej sp”) anges en så kallad ”efterdatering” (*terminus post quem*). Virket får då en äldsta möjliga datering. Teoretiskt kan virket vara hur ungt som helst men mer troligt handlar det om upptill några tiotal år senare avverkning än angivna efterdatering. Detta diskuteras vanligtvis i rapporten.

”Datering av yttersta årsring i provet”, är alltid årsexakt vid en datering. Om provet inte kan korsdateras med en daterad dendrokronologisk serie anges ”ej datering”. Detta uppträder oftast vid ett litet årsringsantal (unga/snabbvuxna/kraftigt nedbrutna träd), udda trädslag (i Sverige är ek och tall bäst), för få prover från den undersökta konstruktionen, störd tillväxt etc.

”Beräknat fällningsår” här görs en beräkning utifrån dateringen av den yttersta årsringen i provet och hur många årsringar som beräknas saknas i provet. Felmarginalen som anges täcker mer än 95 procent av proverna. Finns barken eller vankanten kvar på provet ges dateringen påföljande vinterhalvår om inga andra noteringar har gjorts. Vinterhalvåret avser trädets viloperiod så att ingen årsringsbildning sker i stamvirket, viloperioden påbörjas normalt i augusti och pågår till maj söder om Norrlandsgränsen (ungefär Dalälven). Stamvirkets viloperiod blir succesivt längre mot fjällens trädgräns.

I kolumnen längst till höger har en alternativ datering noterats samt trädens bedömda groddår.